

Lausunto

24.10.2024

Asia: VN/13118/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunto säästöjen toteuttamistavoista

Hallitus esittää säästöjen toteuttamiseksi tulkitsemiskustannusten vähentämistä, toimeentulotuen korvauksajan lyhentämistä kolmesta vuodesta yhteen vuoteen sekä laskennallisen korvauksen määrän pienentämistä, kuitenkin siten ettei kotoutujien palvelutaso laskisi vaan säästöt toteutettaisiin hallinnollisen taakan purkamisena.

Tulkitsemiskustannusten siirtyminen osaksi laskennallista korvausta on siltä osin kannatettavaa, että se vähentää hallinnollista työtä ja voi sitä kautta vähentää välillisiä kustannuksia.

Tulkitsemiskustannusten taso on kuitenkin liian alhainen eikä se riitä kattamaan todellisia kustannuksia, erityisesti asiakkuuden alkuvaiheessa, jolloin laadukkaalla tulkitsemisellä pystytään varmistamaan tehokas työskentely kotoutumisen edistämiseksi. Jatkossa olisikin seurattava tulkkausten määrää eli kohdentuuko laskennallisen korvauksen tulkkausosuus tulkkauksiin ja miten paljon se kattaa todellisia kustannuksia.

Lausunto laskennalliseen korvaukseen kohdistuvasta leikkauksesta (ml ns. korvausasetus)

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ei kannata laskennallisten korvausten määrän laskemista eikä toimeentulotuen korvausajan lyhentämistä 3 vuodesta 1 vuoteen. Kotoutumisen alkuvaiheen ohjauksen ja neuvonnan sekä muiden palveluiden tarve on suurempi, sillä pakolaistaustaisilla maahan muuttaneilla on usein tullessaan sairauksia tai muita kotoutumista vaikeuttavia psyykkisiä tai sosiaalisia ongelmia, jotka hoitamattomina eivät edistä kotoutumista lyhenevällä kotoutumisajalla. Paradoksina tässä on se, että samalla kun kotoutumisaikaa lyhennetään ja kotoutumisajan palveluita tulisi tehostaa oikea-aikaisen avun saamiseksi ja kotoutumisen edistämiseksi, jo valmiiksi riittämättömään korvaustasoon kohdistetaan lisäleikkauksia. Ihmetystä herättää myös jako kunnan ja hyvinvointialueen välillä alle 7-vuotiaiden osalta, kun esityksessä todetaan, ettei kunnalla ole erityisiä velvotteita kotoutumisen osalta alle 7-vuotiaille.

Lausunto kumottaviksi esitetyistä pykälistä (normin purku)

Monialaisista palvelutarpeen arvioinnin luopumisesta huolimatta kotoutuvat asiakkaat tulevat tarvitsemaan monialaisia palveluja ja myös yhteistyötä eri viranomaisien kesken tullaan jatkamaan, jotta asiakkaat saisivat lyhemmällä kotoutumisajalla tarvitsemansa palvelut, ohjauksen ja neuvonnan uuteen yhteiskuntaan kotoutumiseksi. Yksi kotolain keskeisistä tavoitteista on toimijoiden yhteistyön lisääminen kotoutumisen edistämiseksi.

Lausunto kevennettävistä tehtävistä (normin purku)

Esityksen säästötavoitteen saavuttamiseksi ehdotetaan norminpurkua eli hallinnollisten tehtävien vähentämistä, mm. hyvinvointialueiden suunnittelu-, kehittämis- ja seurantatehtävien keventämistä sekä yhteistyöryhmien karsimista. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue pitää tärkeänä, että erityisesti lakimuutosten aikaan kotoutumisajalla olevien henkilöiden kotoutumista ja kotoutumisen edistämisen vaikuttavuutta seurataan, jotta toimintaa voidaan kehittää ja kohdentaa palveluja oikea-aikaisesti niitä tarvitseville. Myös yhteistyön tarve, erityisesti nyt kun kotoutumisen tehtäviä on jaettu kunnille ja hyvinvointialueille, on korostunut niin asiakastyössä kuin strategisemmässäkin työskentelyssä, jotta päällekkäisyyksiltä tai aukoilta palveluissa säästyttäisiin.

Tuovinen Minna

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue - Kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut